

Broeden

Kunstmatig broeden, hoe gaat dat?

Ik beschrijf het broedproces puntsgewijze, dit verhoogt de duidelijkheid.

- U heeft een aantal broedeieren goed bewaard.
Let op, er moet wel al enige weken een haan bij de hen(nen) lopen, anders zijn de eieren niet bevrucht.
U heeft ook een broedmachine
- Plaats de broedmachine bij voorkeur in een niet te warme ruimte, waar geen sterke temperatuurschommelingen voorkomen. Tocht bij de broedmachine moet ook vermeden worden
- Plaats de broedmachine waterpas en start daarna de broedmachine. Volg exact de bijgeleverde gebruiksaanwijzing voor het instellen van de thermostaat, de ventilatie, de luchtvochtigheid en de eventuele automatische keerinrichting
- U laat nu de machine een aantal dagen proef draaien alsof er eieren in liggen. Zodra de machine een paar dagen exact de door u ingestelde broedtemperatuur 37.7 °(meestal rond 98 - 100 graden Fahrenheit) vasthoudt, staat de thermostaat goed afgesteld.
Oefen ook met de watertoevoer voor de luchtvochtigheid en houdt de waarde aan die de om en bij de 40 % bedraagt.
Kijk ook of de automatische keerinrichting goed werkt. Heeft u geen automatische keerinrichting, dan moet u de eieren minimaal drie maal daags keren.
- Draait de machine een paar dagen zoals het hoort, dan kunt u de eieren inleggen. De broedeieren heeft u zorgvuldig bewaard. Warm de broedeieren voordat ze de broedmachine ingaan een aantal uren op tot bijvoorbeeld kamertemperatuur. Op deze manier voorkomt u een warmteschok die nadelig kan zijn voor de broedeieren.
Op dit moment begint de broedperiode die 21 dagen duurt.
- Op dag 5 of 6 schouwt u de broedeieren. Schouwen is het bekijken van de inhoud van het ei door er een gerichte lichtstraal door te laten schijnen. Bevruchte eieren hebben een donkere vlek met vaak al wat rood of donker gekleurde bloedvaten die als een waaier om de donkere vlek liggen. Eieren die deze vlek niet vertonen, zijn onbevrucht en kunt u verwijderen.

- U kunt met het keren van de eieren stoppen op dag 17 of 18. De kuikens zijn volgroeid en vullen de beschikbare ruimte in het ei helemaal. Zij hebben hun positie ingenomen om later uit het ei te kunnen kruipen al ingenomen.
- Tijdens het broedproces moet het ei 12 - 13% van haar gewicht verliezen. Verdamping van water uit het ei is de belangrijkste reden voor dit gewichtsverlies. Teveel, maar ook te weinig verdamping is schadelijk voor het embryo en kan leiden tot afsterven van het embryo.
Het is daarom erg belangrijk de waterverdamping in de eieren te beheersen door middel van het vochtgehalte in de broedmachine.
Vanaf het begin tot het aanpakken van het eerste kuiken houd ik het vochtgehalte in mijn machine op gemiddeld 40%.
- U kunt de waterverdamping uit het ei controleren door de eieren een paar keer te schouwen met een schouwlamp. De luchtzak in het stompe einde van het ei wordt groter als er meer water verdampt uit het ei.
- Op dag 18 brengt u de eieren over in de uitkomstlade van de broedmachine. In deze lade komen de kuikens uit het ei .
- Verhoog het vochtgehalte in de broedmachine van 70% tot minstens 80% . Dit is nodig om uitdrogen van de eischalvliezen te voorkomen. Als de vliezen tijdens het uitkomen te snel drogen (zij worden dan gelig van kleur), kan het kuikens tijdens het uitkomen vast blijven zitten en gaat snel dood.
- Op dag 20 en dag 21 komen de kuikens uit het ei. Stoor op deze dagen het proces niet door de broedmachine te openen. Met rust laten is het enige dat u moet doen.
Als u de broedmachine opent tijdens het uitkomen, wordt het vochtgehalte in de broedmachine verstoort. De kuikens die dan nog bezig zijn uit te komen, verdrogen sneller en krijgen dan moeilijker om uit het ei te komen.
Dus niet aan de broedmachine komen en wachten tot alle kuikens zijn uitgekomen of wachten tot het einde van dag 22.
Er kunnen altijd een paar eieren afgestorven of onbevruucht zijn. U mag aannemen dat na dag 22 er geen kuiken meer uitkomt. U kunt de kuikens na het uitkomen nog best 12 - 20 uur in de broedmachine laten zitten. Voedsel of water hebben de kuikens nog niet nodig. Het restant van de dooier is opgenomen in de einddarm van het kuiken en daarop kunnen de kuikens desnoods enkele dagen teren.
In ieder geval moeten de kuikens, ook de laatst uitgekomen kuikens, absoluut helemaal opgedroogd zijn. Pas dan worden de kuikens uit de broedmachine gehaald en in de kunstmoeder geplaatst of onder een warmte lamp geplaatst.

Kuikens van amper een dag oud worden onder een warmtelamp, warmteplaat of kunstmoeder gehouden waar het 35 graden Celsius is. Elke dag haal ik er 1 graad af. Na 6 a 8 weken haal ik de warmte bron weg.

